ทบทวน พุทธประวัติ นักธรรมชั้นตรี

ความหมาย/ประโยชน์วิชาพุทธประวัติ

(ปี 2552) การเรียนรู้พุทธประวัติได้ประโยชน์อย่างไร?

ตอบ การเรียนรู้พุทธประวัติ ได้ประโยชน์ ๒ ประการคือ

๑.**ด้านการศึกษา** ทำให้ทราบความเป็นมาของพระพุทธเจ้า เช่นเดียวกับการศึกษาตำนานความเป็นมาของชาติตน ทำให้บุคคลได้ทราบว่าชาติของตนเป็นมาอย่างไร มีความสำคัญอย่างไร เป็นต้น

๒.**ด้านการปฏิบัติ** ทำให้ได้แนวทางการดำเนินชีวิตตามพุทธจริยา สามารถนำความสุขความเจริญมาให้แก่ตนตามสมควรแก่การประพฤติปฏิบัติ

(ปี 2549) พุทธประวัติว่าด้วยเรื่องอะไร? มีความสำคัญอย่างไรที่ต้องเรียนรู้?

ตอบ ว่าด้วยเรื่องความเป็นมาของพระพุทธเจ้า เป็นการแสดงพระพุทธจริยาในด้านต่างๆ ของพระองค์ให้ปรากฏ ฯ มีความสำคัญในการศึกษาและปฏิบัติพระพุทธศาสนา เพราะแสดงพระพุทธจริยาให้ปรากฏ เช่นเดียวกับตำนานย่อมมีความสำคัญต่อชาติของตนที่ให้รู้ได้ว่าชาติได้เป็นมาแล้วอย่างไร ฯ

(ปี 2545) พุทธประวัติว่าด้วยเรื่องอะไร? การเรียนรู้พุทธประวัติได้ประโยชน์อย่างไร?

ตอบ ว่าด้วยเรื่องความเป็นมาของพระพุทธเจ้า เป็นการแสดงพระพุทธจริยาในด้านต่างๆ ของพระองค์ให้ปรากฏ ฯ ได้ประโยชน์ ๒ ประการ คือ

๑) ในด้านการศึกษา ทำให้ทราบความเป็นมาของพระพุทธเจ้า เช่นเดียวกับการศึกษาตำนานความเป็นมาของชาติตน ทำให้บุคคลได้ทราบว่าชาติของตนเป็นมาอย่างไร มีความสำคัญอย่างไรเป็นต้น

๒) ในด้านปฏิบัติ ทำให้บุคคลได้แนวในการดำเนินชีวิตตามพระพุทธจริยา อันเป็นปฏิปทานำความสุขความเจริญมาให้แก่บุคคล ตามสมควรแก่การประพฤติปฏิบัติ ฯ

(ปี 2543) พุทธประวัติคืออะไร? มีความสำคัญอย่างไรที่ต้องเรียนรู้?

ตอบ คือ เรื่องที่พรรณนาความเป็นไปของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฯ

มีความสำคัญในการศึกษาและปฏิบัติพระพุทธศาสนา เพราะแสดงพระพุทธจริยาให้ปรากฏ เช่นเดียวกับตำนานย่อมมีความสำคัญต่อชาติของตน ที่ให้รู้ได้ว่า ชาติได้เป็นมาแล้วอย่างไร ฯ

ชมพูทวีป

- **ชมพูทวีป** เป็นดินแดนที่เกิดพระพุทธศาสนา ปัจจุบันคือ ๕ ประเทศ ได้แก่ **อินเดีย เนปาล บังคลาเทศ ปากีสถาน ภูฐาน**
- **วรรณะ ๔** ได้แก่ **กษัตริย์**(ปกครองบ้านเมือง) ,**พราหมณ์** (สั่งสอน ทำพิธีกรรม), **แพศย์** (เป็นทำนาค้าขาย), **ศูทร** (รับจ้างทำงาน เป็นกรรมกร)

(ปี 2557) ชมพูทวีปแบ่งเป็น ๒ ส่วนใหญ่ ๆ คืออะไรบ้าง?

ตอบ คือมัชฌิมชนบท และ ปัจจันตชนบท ฯ

(ปี 2556) คนในชมพูทวีปแบ่งออกเป็นกี่วรรณะ? อะไรบ้าง?

ตอบ แบ่งเป็น ๔ วรรณะ ฯ

คือ วรรณะกษัตริย์ วรรณะพราหมณ์ วรรณะแพศย์ และวรรณะศูทร์ ฯ

(ปี 2554 **และ** 2546) ประชาชนในชมพูทวีป มีกี่จำพวก? จำพวกไหนบ้าง?

ตอบ มี ๒ จำพวก คือ

๑.มิลักขะ เจ้าของถิ่นเดิม

๒.อริยกะ พวกอพยพมาใหม่

(หรือจะตอบว่า มี ๔ จำพวก หรือวรรณะ ๔ ก็ได้)

(ปี 2551) คนในชมพูทวีปแบ่งเป็นกี่วรรณะ? อะไรบ้าง? พระพุทธบิดาอยู่ในวรรณะอะไร?

ตอบ แบ่งเป็น ๔ วรรณะ ฯ คือ วรรณะกษัตริย์ วรรณะพราหมณ์

วรรณะแพศย์ วรรณะศูทร ฯ อยู่ในวรรณะกษัตริย์ ฯ

(ปี 2548) ประชาชนในชมพูทวีปแบ่งออกเป็นกี่วรรณะ? อะไรบ้าง? มีหน้าที่ต่างกันอย่างไร? แบ่งออกเป็น ๔ วรรณะ คือ

ตอบ ๑. กษัตริย์ มีหน้าที่ปกครอง

๒. พราหมณ์ มีหน้าที่ทางฝึกสอนและทำพิธี

๓. แพศย์ มีหน้าที่ทางทำนาค้าขาย

๔. ศูทร มีหน้าที่รับจ้าง ฯ

(ปี 2544) ในครั้งพุทธกาล ชาวชมพูทวีปส่วนมากนับถือศาสนาอะไร?

ชนเหล่านั้นมีความคิดเห็น เรื่องความตาย และความเกิด โดยสรุปอย่างไร?

ตอบ ศาสนาพราหมณ์ ฯ เห็นอย่างนี้ คือเห็นว่าตายแล้วเกิดอย่างหนึ่ง เห็นว่าตายแล้วสูญอย่างหนึ่ง ฯ

ศากยวงศ์

- **ศากยวงศ์** สืบเชื้อสายมาจาก ชนชาติ**อริยกะ** เป็นชนชาติที่มีความเจริญด้วยความรู้และขนบธรรมเนียม มีอำนาจมากกว่าพวก**มิลักขะ**เป็นเจ้าของถิ่นเดิม เมื่อชาวอริยกะข้ามภูเขาหิมาลัยก็มารุกไล่ชาวมิลักขะเจ้าของถิ่นเดิมให้ถอยร่นลงมาทางใต้ แล้วชาวอริยกะก็ตั้งถิ่นฐานที่ชมพูทวีปแทน
- **พระเจ้าโอกกากราช** เป็นต้นวงศ์ของศากยสกุล
- **สักชนบท แบ่งออกเป็น ๓ นคร คือ** ๑.นครเดิมของพระเจ้าโอกกากราช ๒.นครกบิลพัสดุ์ ๓.นครเทวทหะ
- (ปี 2555) **พระเจ้าสีหหนุ** ปู่ของพระพุทธเจ้า
- (ปี 2547) **พระเจ้าสุทโธทนะ** พ่อของพระพุทธเจ้า
- (ปี 2547) **พระนางสิริมหามายา** แม่ของพระพุทธเจ้า (ท่านสวรรคตแล้ว ไปเกิดที่สวรรค์ชั้นดุสิต)

- (ปี 2555) **พระนางมหาปชาบดีโครตมี** พระน้านางของพระพุทธเจ้า
- (ปี 2547) **พระนันทะ** น้องชายต่างมารดาของพระพุทธเจ้า (พระเจ้าสุทโธทนะ+พระนางมหาปชาบดีโครตมี)
- **รูปนันทา** น้องสาวต่างมารดาของพระพุทธเจ้า (พระเจ้าสุทโธทนะ+พระนางมหาปชาบดีโครตมี)
- (ปี 2555) **พระนางพิมพา หรือ ยโสธรา** พระชายาของพระพุทธเจ้า

(ปี 2556) พระพุทธบิดาทรงมีพระนามว่าอะไร ? ทรงปกครองแคว้นอะไร ? เมืองหลวงชื่ออะไร ?

ตอบ พระนามว่าพระเจ้าสุทโธทนะ ฯ แคว้นสักกะ ฯ ชื่อกบิลพัสดุ์ ฯ

(ปี 2553 และ 2547) ศากยวงศ์สืบเชื้อสายมาจากชนชาติใด? ชนชาตินั้นมาตั้งถิ่นฐานในชมพูทวีปได้อย่างไร?

ตอบ สืบเชื้อสายมาจากชนชาติอริยกะ ฯ ชาวอริยกะนั้นเป็นผู้เจริญด้วยความรู้และขนบธรรมเนียม มีอำนาจมากกว่าพวกมิลักขะเจ้าของถิ่นเดิม เมื่อข้ามภูเขาหิมาลัยมาก็รุกไล่พวกมิลักขะ เจ้าของถิ่นเดิมให้ถอยร่นลงมาทางใต้แล้วเข้าตั้งถิ่นฐานในชมพูทวีปแทน ฯ

(ปี 2550) เจ้าชายนันทกุมารกับเจ้าหญิงรูปนันทา เป็นพระโอรสและพระธิดาของใคร? มีความเกี่ยวข้องกับเจ้าชายสิทธัตถกุมารอย่างไร?

ตอบ เป็นพระโอรสและพระธิดาของพระเจ้าสุทโธทนะกับพระนางปชาบดีโคตมี ฯ มีความเกี่ยวข้องกับเจ้าชายสิทธัตถกุมารโดยเป็นพระกนิฏฐภาดาและ กนิฏฐภคินีต่างพระมารดา ฯ

(ปี 2549) อสิตดาบส (กาฬเทวิลดาบส) และ มหาปชาบดีโคตมี เกี่ยวข้องกับเจ้าชายสิทธัตถะอย่างไร?

ตอบ อสิตดาบส (กาฬเทวิลดาบส) คือ ดาบสผู้เป็นที่คุ้นเคยของราชสกุล ได้เข้าเฝ้าพระเจ้าสุทโธทนะ เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะประสูติใหม่ๆ และพยากรณ์ว่า พระราชกุมารจะได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิราช หรือศาสดาเอกในโลก ฯ

ส่วน มหาปชาบดีโคตมี เป็นพระมาตุจฉา คือพระน้านางของเจ้าชายสิทธัตถะ

(ปี 2546) กษัตริย์พระองค์ใดที่เป็นต้นศากยวงศ์?

พระโอรสและพระธิดาของเจ้าศากยะไปสร้างพระนครขึ้นใหม่ชื่อว่าเมืองอะไร? ที่ชื่ออย่างนั้นเพราะเหตุไร?

ตอบ พระเจ้าโอกกากราช ฯ เมืองกบิลพัสดุ์ ฯ เพราะเป็นที่อยู่ของกบิลดาบสมาก่อน ฯ

(ปี 2544) กาฬเทวิลดาบส กราบที่พระบาทพระราชโอรสของพระเจ้าสุทโธทนะ เพราะเหตุไร?

ตอบ เพราะเห็นพระราชโอรสนั้นมีลักษณะต้องด้วยตำรับมหาบุรุษลักษณะครั้นเห็นอัศจรรย์เช่นนั้นแล้วก็มีความเคารพนับถือจึงกราบที่พระบาทของพระราชโอรสนั้น

กลุ่มคนและบุคคลในพุทธกาล

- **สหชาติ ๗** (คน ๔ สัตว์ ๑ ต้นไม้ ๑ สิ่งของ ๑)

  ๑.พิมพา (ยโสธรา)

  ๒.อานนท์

  ๓. (ปี 2555 และ 2547) **ฉันนะ** เป็นผู้ตามเสด็จคราวเสด็จออกบวช

๔.กาฬุทายี

๕.ม้ากัณฐกะ (ตายแล้ว ไปเกิดที่ดาวดึงส์)

๖.ต้นพระศรีมหาโพธิ์

๗.ขุมทรัพย์ทั้ง ๔

- **อสิตดาบส (เรียกอีกชื่อว่า กาฬเทวิลดาบส)** เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะประสูติใหม่ๆ อสิตดาบสได้เข้าเฝ้าและทายพระลักษณะว่า ถ้าอยู่ครองสมบัติจะได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ถ้าออกบวชจะได้เป็นศาสดาเอกของโลก
- (ปี 2547) **วิศวามิตร** เป็นครูสอนศิลปวิทยาของเจ้าชายสิตธัตถะ เมื่อพระชนย์ ๗ พรรษา

(ปี 2557) อสิตดาบสกล่าวทำนายพระมหาบุรุษไว้ว่าอย่างไร?

ตอบ ว่ามีคติเป็น ๒ คือถ้าอยู่ครองฆราวาส จักได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ

ถ้าออกบวช จักได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฯ

(ปี 2556) อสิตดาบส อาฬารดาบส และอุทกดาบส มีความเกี่ยวข้องกับพระมหาบุรุษอย่างไร?

ตอบ อสิตดาบส เป็นผู้คุ้นเคยเป็นที่เคารพนับถือของศากยสกุล ในเวลาที่พระมหาบุรุษประสูติใหม่ๆ ท่านได้ไปเยี่ยม และได้พยากรณ์ทำนายพระลักษณะของพระมหาบุรุษ ว่ามีคติเป็น ๒ ก่อนคนอื่นทั้งหมด

อาฬารดาบสและอุทกดาบส เป็นผู้ที่พระองค์ได้เคยอยู่อาศัยศึกษาลัทธิของท่านทั้ง ๒ ฯ

เหตุการณ์ในระหว่างพระชนย์ของพระพุทธเจ้า

ตอนประสูติใหม่ ๆ อสิตดาบส(กาฬเทวิลดาลส) เข้าเฝ้าและทายพระลักษณะ

๕ วัน ขนานพระนาม (ตั้งชื่อ) ว่า “สิทธัตถกุมาร”

๗ วัน พระมารดาสวรรคต

๗ ปี พระราชบิดาตรัสสั่งให้ขุดสระโบกขรณี ๓ สระในพระราชวัง ให้เป็นที่เล่นสำราญแก่พระองค์ และ ทรงศึกษาศิลปวิทยา (เรียน)

๑๖ ปี พระราชบิดาตรัสสั่งให้สร้างปราสาท ๓ หลัง เพื่อเป็นที่เสด็จอยู่ใน ๓ ฤดู และตรัสขอพระนางยโสธรามาอภิเษกเป็นพระชายา

๒๙ ปี ได้พระโอรสนามว่าพระราหุล และเสด็จออกบรรพชา

๓๕ ปี ตรัสรู้

๘๐ ปี ปรินิพพาน

(ปี 2557) พระมหาบุรุษประสูติที่ไหน? เมื่อไร?

ตอบ ลุมพินีวัน ระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์กับกรุงเทวทหะ ฯ วันเพ็ญ เดือน ๖ ก่อนพุทธศก ๘๐ ปี ฯ

(ปี 2556) เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะประสูติได้ ๕ วัน พระราชบิดาโปรดให้ทำอะไรเพื่อพระราชกุมารบ้าง?

ตอบ โปรดให้ชุมนุมพระญาติวงศ์ และเสนามาตย์พร้อมกับเชิญพราหมณ์ร้อยแปดคนมาฉันโภชนาหาร แล้วทำมงคลรับพระลักษณะ และขนานพระนามว่าสิทธัตถกุมาร ฯ

(ปี 2554) เมื่อพระมหาบุรุษมีพระชนมายุได้ ๕ วัน ๗ วัน ๗ ปี ๑๖ ปี ๒๙ ปี มีเหตุการณ์สำคัญเกิดแก่พระองค์อะไรบ้าง?

(ปี 2553) พระพุทธเจ้าเสด็จออกบรรพชา ตรัสรู้ และปรินิพพาน เมื่อมีพระชนมายุเท่าไรบ้าง ?

ตอบ เสด็จออกบรรพชา เมื่อมีพระชนมายุ ๒๙ ปี

ตรัสรู้ เมื่อมีพระชนมายุ ๓๕ ปี

ปรินิพพาน เมื่อมีพระชนมายุ ๘๐ ปี ฯ

(ปี 2553) ภายใน ๗ วัน หลังจากสิทธัตถะราชกุมารประสูติแล้ว มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นแก่พระองค์อย่างไรบ้าง?

ตอบ ๑. เมื่อประสูติแล้วใหม่ ๆ อสิตดาบส (หรือกาฬเทวิลดาบส) เข้าไปเฝ้าเยี่ยมและทำนายพระลักษณะ

๒. วันที่ ๕ พระเจ้าสุทโธทนะเชิญพราหมณ์ ๑๐๘ คนมาฉันโภชนาหารและขนานพระนามพระราชกุมารว่าสิทธัตถกุมาร

๓. วันที่ ๗ พระราชมารดาทิวงคต ฯ

(ปี 2551) อสิตดาบสได้ทำนายสิทธัตถกุมารไว้อย่างไร ?

ตอบ ทำนายไว้ว่า ถ้าอยู่ครองสมบัติ จักได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ

ถ้าออกบวช จักได้เป็นพระศาสดาเอกในโลก ฯ

(ปี 2550) พระพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน ในวันใด? ที่ไหน?

ตอบ ประสูติในวันเพ็ญเดือน ๖ ก่อนพุทธศก ๘๐ ปี

ตรัสรู้ในวันเพ็ญเดือน ๖ ก่อนพุทธศก ๔๕ ปี

และปรินิพพานในวันเพ็ญเดือน ๖ ปีตั้งต้นพุทธศก ฯ

ส่วนสถานที่นั้น คือ ประสูติที่ใต้ร่มไม้สาละในลุมพินีวัน ระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์และกรุงเทวทหะ

ตรัสรู้ที่ใต้ต้นโพธิ์ (อัสสัตถพฤกษ์) ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา

ปรินิพพานที่ป่าไม้สาละ (สาลวโนทยาน) เมืองกุสินารา ฯ

(ปี 2550 **และ** 2544) เมื่อพระพุทธเจ้าประสูติได้ ๕ วัน และ ๗ วัน มีเหตุการณ์สำคัญอะไรเกิดขึ้น?

ตอบ เมื่อประสูติได้ ๕ วัน พระราชบิดาเชิญพราหมณ์ ๑๐๘ คนมาฉันโภชนาหาร ทำนายพระลักษณะและขนานพระนาม

และเมื่อประสูติได้ ๗ วัน พระราชมารดาเสด็จสวรรคต ฯ

(ปี 2549) พระพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ ปรินิพพานที่ใต้ต้นไม้อะไร ?

ตอบ ประสูติ และ ปรินิพพาน ใต้ต้นสาละ

ตรัสรู้ ใต้ต้นโพธิ์ (อัสสัตถพฤกษ์) ฯ

พิธีแรกนาขวัญ (พิธีวัปปมงคล)

(ปี 2550) เหตุการณ์ที่เงาต้นหว้าในเวลาบ่ายแล้วไม่คล้อยไปตามตะวัน กลับตั้งอยู่ดุจเวลาเที่ยง ปรากฏเมื่อคราวพระมหาบุรุษทรงทำอะไรอยู่? **ตอบ** ทรงนั่งขัดบัลลังก์สมาธิ เจริญอานาปานสติกัมมัฏฐาน ทำปฐมฌาน ให้เกิดขึ้น ฯ

(ปี 2548) ในวันเสด็จแรกนาขวัญ พระเจ้าสุทโธทนะบังคมสิทธัตถราชกุมารผู้ประทับนั่งใต้ต้นหว้า เพราะเหตุไร?

ตอบ เพราะทรงเห็นอัศจรรย์ในขณะที่สิทธัตถราชกุมารประทับนั่งใต้ต้นหว้า เงาของต้นหว้าไม่คล้อยไปตามตะวัน แม้จะเป็นเวลาบ่ายแล้ว ยังดำรงอยู่เสมือนเที่ยงวัน ฯ

ออกบวช

- **บรรพชา** ริมฝั่งแม่น้ำอโนมา
- **อาฬารดาบส** มหาบุรุษได้ไปศึกษาด้วยจนสำเร็จ สมาบัติ ๗ (รูปฌาณ ๔ อรูปฌาณ ๓)
- **อุททกดาบส** มหาบุรุษได้ไปศึกษาด้วยจนสำเร็จ สมาบัติ ๘ (อรูปฌาณ ๔)

(ปี 2556) อสิตดาบส อาฬารดาบส และอุทกดาบส มีความเกี่ยวข้องกับพระมหาบุรุษอย่างไร?

ตอบ อสิตดาบส เป็นผู้คุ้นเคยเป็นที่เคารพนับถือของศากยสกุล ในเวลาที่พระมหาบุรุษประสูติใหม่ๆ ท่านได้ไปเยี่ยม และได้พยากรณ์ทำนายพระลักษณะของพระมหาบุรุษ ว่ามีคติเป็น ๒ ก่อนคนอื่นทั้งหมด

อาฬารดาบสและอุทกดาบส เป็นผู้ที่พระองค์ได้เคยอยู่อาศัยศึกษาลัทธิของท่านทั้ง ๒ ฯ

(ปี 2556) พระมหาบุรุษทรงทอดพระเนตรเห็นคนแก่คนเจ็บคนตาย และบรรพชิตแล้วทรงดำริอย่างไร?

ตอบ เมื่อทรงเห็นคนแก่คนเจ็บคนตายแล้ว ทรงน้อมเข้ามาเปรียบกับพระองค์เอง เกิดความสังเวชว่า เราจะต้องแก่ต้องเจ็บต้องตายเช่นกัน เมื่อทรงเห็นบรรพชิต ทรงดำริว่า สาธุโขปพฺพชฺชา บวชดีนักแล ฯ

(ปี 2555) พระมหาบุรุษเสด็จออกบรรพชา เพราะทรงปรารภเหตุอะไร?

ตอบ พระมหาบุรุษเสด็จออกบรรพชา เพราะทรงปรารภความแก่ ความเจ็บ ความตาย อันครอบงำมหาชนทุกคน**อีกนัยหนึ่ง** เพราะทรงทอดพระเนตรเห็นเทวทูตทั้ง ๔ คือ คนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ ทรงสลดพระทัยเพราะไม่เคยพบเห็นมาแต่ก่อน ครั้นได้ทอดพระเนตรเห็นสมณะเข้าเกิดพระทัยในการบรรพชา ฯ

(ปี 2552) เทวทูต ๔ ที่เจ้าชายสิทธัตถะทรงเห็นคืออะไรบ้าง? ทรงเห็นแล้ว มีพระดำริอย่างไร?

ตอบ คือ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ ฯ

ทรงมีพระดำริว่า บุคคลทั่วไปถูกความเจ็บ ความแก่ ความตายครอบงำ ไม่ล่วงพ้นไปได้ ถึงพระองค์เองก็มีอย่างนั้นเป็นธรรมดา ควรแสวงหา อุบายเครื่องพ้น แต่ฆราวาสเป็นที่คับแคบ ดุจเป็นทางที่มาแห่งธุลี บรรพชาเป็นช่องว่าง พอที่จะแสวงหาอุบายนั้นได้ จึงน้อมพระหฤทัยไปในบรรพชา ฯ

(ปี 2549 **และ** 2543) เจ้าชายสิทธัตถะทรงปรารภอะไรจึงเสด็จออกบรรพชา? หลังจากบรรพชาแล้วกี่ปีจึงตรัสรู้?

ตอบ ทรงปรารภความแก่ ความเจ็บ ความตาย และสมณะ (เทวทูต ๔) ฯ ๖ ปี จึงตรัสรู้ ฯ

(ปี 2548) พระมหาบุรุษเสด็จออกบรรพชา เพราะทอดพระเนตรเห็นอะไร? และเมื่อเห็นแล้วทรงพระดำริอย่างไร?

ตอบ เพราะทอดพระเนตรเห็นเทวทูต ๔ คือ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ ฯ ทรงพระดำริว่า บุคคลทั่วไปเมาอยู่ในวัยในความไม่มีโรค และในชีวิต ถูกความเจ็บ ความแก่ ความตายครอบงำ ไม่ล่วงพ้นไปได้ ถึงพระองค์เองก็มีอย่างนั้นเป็น

ธรรมดา ควรแสวงหาอุบายเครื่องพ้น ธรรมดาสภาวะทั้งปวงย่อมมีของที่เป็นฝ่ายตรงกันข้ามแก้กัน เช่นมีร้อนก็ต้องมีเย็นแก้ มีมืดก็ต้องมีสว่างแก้ แต่ฆราวาสเป็นที่คับแคบ ดุจเป็นทางที่มาแห่งธุลี บรรพชาเป็นช่องว่าง พอที่จะแสวงหาอุบายนั้นได้ จึงน้อมพระทัยไปในบรรพชา ฯ

(ปี 2547) การที่พระราชบิดาและพระญาติวงศ์ คิดผูกพันเจ้าชายสิทธัตถะไว้ให้เพลิดเพลินอยู่ในกามสุขเพราะเหตุไร? และด้วยวิธีใด?

ตอบ เพราะพระราชบิดาและพระญาติวงศ์ได้ทรงฟังคำทำนายของอสิตดาบสว่า พระราชกุมารนี้จักมีคติเป็นสอง คือ ถ้าอยู่ครองราชสมบัติจักได้เป็นจักรพรรดิราช หรือถ้าออกบรรพชาจักได้เป็นศาสดาเอกในโลก จึงปรารถนาให้อยู่ครองราชสมบัติมากกว่าที่จะยอมให้เสด็จออกบรรพชา ฯ

ด้วยการตรัสให้ขุดสระโบกขรณีในพระราชนิเวศน์ ๓ สระ เพื่อให้เป็นที่เล่นสำราญพระราชหฤทัย ให้จัดเครื่องทรง คือจันทน์สำหรับทา ผ้าโพกพระเศียร ฉลองพระองค์ ผ้าทรงสะพัก พระภูษา ล้วนเป็นของประณีต ให้สร้างปราสาท ๓ หลังสำหรับเป็นที่ประทับทั้ง ๓ ฤดู ตรัสขอพระนางยโสธรามาอภิเษกเป็นพระชายา ฯ

(ปี 2545) พระมหาบุรุษทรงอธิษฐานเพศเป็นบรรพชิตที่ไหน ?

ตอบ ที่ริมฝั่งแม่น้ำอโนมา ณ อนุปิยอัมพวัน แคว้นมัลละ ฯ

(ปี 2544) อะไรเป็นมูลเหตุให้เจ้าชายสิทธัตถะเสด็จออกผนวช? พระสิทธัตถะทรงบำเพ็ญทุกรกิริยา ด้วยวิธีอย่างไรบ้าง?

ตอบ พระอรรถกถาจารย์แสดงตามนัยมหาปทานสูตรว่า ได้ทอดพระเนตรเห็นเทวทูตทั้ง ๔ คือ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ ทรงสังเวช เพราะได้ทอดพระเนตรเห็นเทวทูต ๓ ข้างต้น ยังความพอพระหฤทัยในการออกผนวชให้เกิดขึ้น เพราะได้ทอดพระเนตรเห็นสมณะ ฯ

วิธีแรก ทรงกดพระทนต์ด้วยพระทนต์ กดพระตาลุด้วยพระชิวหา

วิธีที่สอง ทรงผ่อนกลั้นลมอัสสาสะปัสสาสะ

วิธีที่สาม ทรงอดพระกระยาหาร ฯ

(ปี 2554) พระมหาบุรุษได้ทรงศึกษาในสำนักอาฬารดาบสและอุทกดาบสจนจบวิชาความรู้ของอาจารย์ การที่จะกล่าวว่าพระองค์ตรัสรู้ชอบด้วยพระองค์เองโดยไม่มีใครเป็นครูอาจารย์ นั้นเพราะเหตุไร?

ตอบ เพราะความรู้ที่เรียนในสำนักดาบสทั้ง ๒ นั้น เป็นโลกิยธรรม ส่วนความรู้ที่ตรัสรู้เอง เป็นโลกุตรธรรมที่ไม่มีใครรู้มาก่อน

บำเพ็ญทุกรกิริยา

(ปี 2556) พระมหาบุรุษเสด็จประทับบำเพ็ญเพียรจนถึงตรัสรู้ ณ ตำบลใด?

ตอบ ณ ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม ฯ

(ปี 2555) ทุกรกิริยา คืออะไร? พระมหาบุรุษทรงบำเพ็ญทุกรกิริยาด้วยอย่างไรบ้าง? จงบอกมา ๑ ข้อ

ตอบ ทุกรกิริยา คือ การทรมานกายให้ลำบาก ฯ

พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญทุกรกิริยา ๓ วาระ

๑.ทรงกดพระทนต์ด้วยพระทนต์ (กัดฟัน) กดพระตาลุด้วยพระชิวหา (เอาลิ้นดุนเพดาน) ไว้จนแน่จนพระเสโท (เหงื่อ) ไหลออกจากพระกัจฉะ (รักแร้)

๒.ทรงผ่อนกลั้นลมหายใจเข้าออก

๓.ทรงอดพระกระยาหาร ฯ

(ปี 2554) พระมหาบุรุษทรงบำเพ็ญทุกรกิริยา ณ ที่ไหน? ผู้ที่รู้เห็นเป็นพยานในเรื่องนี้คือใคร?

ตอบ ณ ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม แคว้นมคธ ที่รู้เห็นเป็นพยานคือ พระปัญจวัคคี

(ปี 2552) การที่พระมหาบุรุษทรงเลิกบำเพ็ญทุกกรกิริยานั้น เพราะเหตุไร?

ตอบ เพราะทรงดำริว่า ทุกกรกิริยาที่ทรงบำเพ็ญนั้นจะยิ่งไปกว่านี้ไม่มี แต่ก็ไม่เป็นทางให้ตรัสรู้ได้ การบำเพ็ญเพียรทางจิตจักเป็นทางตรัสรู้ได้กระมัง แต่คนซูบผอมเช่นนี้ไม่สามารถทำได้ จึงทรงเลิกบำเพ็ญทุกกรกิริยา กลับมาเสวย พระอาหารตามปกติ ฯ

ก่อนตรัสรู้

- (**ปี** 2555) **นางสุชาดา** เป็นผู้ถวายข้าวมธุปายาสก่อนตรัสรู้

(ปี 2544) ในวันตรัสรู้ทรงอธิษฐานพระหฤทัยที่ใต้ต้นมหาโพธิ์ว่าอย่างไร?

ตอบ ทรงอธิษฐานพระหฤทัยว่า **"ยังไม่บรรลุโพธิญาณเพียงใด จักไม่ลุกขึ้นเพียงนั้น เนื้อเลือดแห้งไป เหลือหนังหุ้มกระดูกก็ตาม"**

(ปี 2544) พระสิทธัตถะทรงผจญมารได้ชัยชนะด้วยบารมีธรรมอะไรบ้าง?

ตอบ ด้วยบารมีธรรม ๑๐ อย่าง คือ ทาน ศีล เนกขัมมะ ปัญญา วิริยะ ขันติ สัจจะ อธิษฐาน เมตตา อุเบกขา

(ปี 2548) พระญาณที่เกิดขึ้นแก่พระมหาบุรุษในวันที่ตรัสรู้นั้น คืออะไรบ้าง?

ตอบ คือ ๑.ปุพเพนิวาสานุสสติญาณ ญาณเป็นเครื่องระลึกถึงชาติหนหลังของพระองค์ได้

๒.จุตูปปาตญาณหรือทิพพจักขุญาณ ญาณหยั่งรู้การจุติและการเกิดของสัตว์ทั้งหลายที่เป็นไปตามกรรม

๓.อาสวักขยญาณ ญาณเป็นเหตุสิ้นอาสวะอันหมักหมมอยู่ในจิตตสันดาน ฯ

(ญาณ ๓ ปี 2545 **และ** 2543) ในราตรีแห่งการตรัสรู้ พระมหาบุรุษทรงบรรลุญาณอะไรในแต่ละยาม?

ตอบ ทรงบรรลุปุพเพนิวาสานุสสติญาณ ในปฐมยาม

ทรงบรรลุจุตูปปาตญาณหรือทิพพจักษุญาณ ในมัชฌิมยาม

ทรงบรรลุอาสวักขยญาณ ในปัจฉิมยาม ฯ

(ปี 2543) ญาณข้อไหน ที่ทำให้พระองค์ทรงสำเร็จความเป็นพุทธะโดยสมบูรณ์ ?

ตอบ ญาณ ข้อที่ ๓

หลังตรัสรู้

(ปี 2553) เมื่อพระพุทธเจ้าตรัสรู้ใหม่ ๆ พระองค์ทรงพิจารณาบุคคลผู้สามารถจะตรัสรู้ธรรมได้โดยเปรียบเทียบกับบัว ๓ เหล่า อย่างไรบ้าง?

ตอบ บัว ๓ เหล่า

๑.ดอกบัวที่โผล่พ้นน้ำแล้ว เมื่อถูกแสงพระอาทิตย์ก็พร้อมที่จะเบ่งบานทันที คือผู้เข้าใจเร็วพลัน เพียงท่านยกหัวข้อธรรมขึ้นแสดง (กิเลสน้อย อินทรีย์กล้า)

๒.ดอกบัวที่อยู่เสมอน้ำ พร้อมจะบานในวันพรุ่ง คือผู้รู้และเข้าใจได้ต่อเมื่อท่านอธิบายขยายเนื้อความจึงรู้แจ้ง (กิเลสปานกลาง อินทรีย์ปานกลาง)

๓.ดอกบัวที่อยู่ใต้น้ำ พร้อมที่จะบานในวันต่อ ๆ ไป คือผู้พอแนะนำพร่ำสอนบ่อยๆ ค่อยเข้าใจได้ (กิเลสหนา อินทรีย์อ่อน)

(ปี 2551) พระกระยาหารมื้อแรกของพระพุทธเจ้าหลังตรัสรู้คืออะไร? ใครเป็นผู้ถวาย?

ตอบ คือ ข้าวสัตตุผง ข้าวสัตตุก้อน ฯ พ่อค้า ๒ คน ชื่อตปุสสะและภัลลิกะ ฯ

(ปี 2545) พระพุทธองค์ทรงตัดสินพระทัยแสดงธรรมโปรดเวไนยสัตว์เพราะทรงพิจารณาอย่างไร?

ตอบ เพราะทรงพิจารณาว่า บุคคลผู้มีกิเลสน้อยเบาบางก็มี หนาก็มี ผู้มีอินทรีย์กล้าก็มี อ่อนก็มี เป็นผู้จะพึงสอนให้รู้ได้โดยง่ายก็มี โดยยากก็มี เป็นผู้สามารถจะรู้ได้ก็มี ไม่สามารถจะรู้ได้ก็มี เปรียบเหมือนดอกบัว ๔ เหล่า เมื่อเป็นเช่นนั้น พระธรรมเทศนาคงไม่ไร้ผล จักยังประโยชน์ให้สำเร็จแก่คนทุกเหล่า เว้นแต่จำพวกที่มิใช่เวไนยสัตว์ที่เปรียบด้วยดอกบัวอันเป็นภักษาแห่งปลาและเต่า ฯ

(ปี 2544) พระสิทธัตถะทรงบำเพ็ญเพียรอยู่เป็นเวลากี่ปีจึงได้ตรัสรู้ ? **ตอบ** เป็นเวลา ๖ ปี

(ปี 2556) เมื่อพระศาสดาเสด็จไปเมืองพาราณสีเพื่อโปรดปัญจวัคคีย์ ทรงพบใครในระหว่างทาง? และหลังสนทนากันแล้วผู้นั้นได้บรรลุผลอะไร? **ตอบ** ทรงพบอุปกาชีวก ฯ ไม่ได้บรรลุผลอะไร ฯ

(ปี 2547) หลังจากตรัสรู้แล้ว ในระหว่างทางที่เสด็จไปป่าอิสิปตนมฤคทายวัน พระพุทธองค์ทรงสนทนากับใคร? และผู้นั้นได้บรรลุธรรมชั้นไหน? **ตอบ** ทรงพบอุปกาชีวก ฯ อุปกาชีวกไม่ได้บรรลุธรรมชั้นไหนเลย ฯ

(ปี 2545) พระพุทธองค์ตรัสรู้ธรรมพิเศษแล้ว ในพรรษาแรกเสด็จประทับอยู่ที่ไหน? และทรงบำเพ็ญพุทธกิจไว้อย่างไร?

ตอบ ประทับอยู่ ณ ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน แขวงเมืองพาราณสี ฯ

ได้ทรงบำเพ็ญพุทธกิจที่สำคัญไว้ดังนี้

๑)ทรงแสดงธรรมโปรดพระภิกษุปัญจวัคคีย์ให้ได้สำเร็จมรรคผลสูงสุด

๒)ทรงแสดงธรรมโปรดพระยสะพร้อมด้วยสหายอีก ๕๔ คน จนสำเร็จพระอรหัตผลทั้งหมด

๓)ทรงแสดงธรรมโปรดบิดามารดาและภรรยาเก่าของพระยสะให้ได้ดวงตาเห็นธรรม แล้วแสดงตนเป็นอุบาสกอุบาสิกา ผู้ถึงพระรัตนตรัยก่อนกว่าชนทั้งปวงในโลก

๔) ทรงส่งพระอรหันตสาวก ๖๐ องค์ ไปประกาศพระศาสนายังถิ่นต่างๆ เพื่อประโยชน์สุขแก่ชาวโลก ฯ

ปัญจวัคคีย์

- **ปัญจวัคคีย์ (คอยอุปัฏฐาก)** ได้แก่ **โกณฑัญญะ วัปปะ ภัททิยะ มหานามะ อัสสชิ**
  วันอาสาฬหบูชา พระพุทธเจ้าแสดง**ธรรมจักรกัปปวัตตนสูตร** บรรพชิตไม่ควรเสพ ๑.กามสุขัลลิกานุโยค ๒.อัตถกิลมถานุโยค **มัชฌิมาปฏิปทา** ข้อปฏิบัติอันเป็นทางสายกลางอริยมรรคมีองค์ ๘ และ**อริยสัจ ๔**] บรรลุเป็นพระอรหันต์พร้อมกันทั้งหมดในวันแรม ๕ ค่ำเดือน ๘ ด้วยธรรมะชื่อว่า **อนัตตลักขณสูตร** (ขันธ์ทั้ง ๕ เป็นของไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา ไม่ควรยึดมั่น)
- **พระอัญญาโกณฑัญญะ** ได้ดวงตาเห็นธรรมว่า "**สิ่งใดสิ่งหนึ่ง มีความเกิดเป็นธรรมดา สิ่งนั้นทั้งหมดมีความดับไปเป็นธรรมดา**"
- **ปัญจวัคคีย์** -> ธรรมจักรกัปปวัตตนสูตร มัชฌิมาปฏิปทา อริยสัจ ๔ และอัตตลักขณสูตร

(ปี 2557) พระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนาแก่ใคร และบังเกิดผลเลิศอย่างไร?

ตอบ แก่พระปัญจวัคคีย์ ฯ บังเกิดผลเลิศ คือพระอัญญาโกณฑัญญะได้ดวงตาเห็นธรรมแล้วทูลขอบรรพชา ฯ

(ปี 2555) พระพุทธเจ้าทรงตัดสินพระทัย จะแสดงธรรมแก่ปัญจวัคคีย์ก่อนเพราะเหตุไร?

ตอบ เพราะทรงระลึกถึงอุปการคุณของปัญจวัคคีย์ที่ได้คอยอุปัฏฐากพระองค์เมื่อครั้งทรงบำเพ็ญทุกรกิริยา ฯ

(ปี 2553) ปัญจวัคคีย์ คือใคร? มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าขณะที่ยังทรงบำเพ็ญทุกรกิริยาอย่างไร?

ตอบ คือ นักบวชกลุ่มหนึ่ง มีทั้งหมด ๕ คน มีท่านโกณฑัญญะเป็นหัวหน้า ฯ ได้ตามเสด็จ คอยอุปัฏฐากรับใช้อยู่ตลอดเวลา ฯ

(ปี 2546) ปัญจวัคคีย์ ได้แก่ใครบ้าง? ท่านเหล่านั้นอุปสมบทด้วยวิธีอะไร? และบรรลุอรหัตผลที่ไหน?

ตอบ ได้แก่ พระอัญญาโกณฑัญญะ ๑ พระวัปปะ ๑ พระภัททิยะ ๑ พระมหานามะ ๑ พระอัสสชิ ๑ ฯ อุปสมบทด้วยวิธีเอหิภิกขุอุปสัมปทา ฯ บรรลุอรหัตผลที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน เมืองพาราณสี ฯ

(ปี 2544) จงให้ความหมายของคำว่า ปฐมเทศนา และมัชฌิมาปฏิปทา

ตอบ ปฐมเทศนา คือการแสดงธรรมครั้งแรก มัชฌิมาปฏิปทา คือข้อปฏิบัติอันเป็นทางสายกลาง

(ปี 2543) พระพุทธองค์ทรงแสดงปฐมเทศนาเมื่อไร? ใจความแห่งปฐมเทศนานั้นว่าด้วยเรื่องอะไร?

ตอบ เมื่อวันเพ็ญ เดือนอาสาฬหะ สองเดือนหลังจากตรัสรู้

ว่าด้วยที่สุดสองอย่างอันบรรพชิตไม่ควรเสพ, มัชฌิมาปฏิปทา, และอริยสัจ ๔

ยสะกุลบุตร

- **ยสกุลบุตร** -> อนุปุพพีกถา และ อริยสัจ ๔

(ปี 2557 ออกทุกปี) คำว่า "ที่นี่ไม่วุ่นวาย ที่นี่ไม่ขัดข้อง" เป็นวาจาของใคร? กล่าวกะใคร?

ตอบ ของพระพุทธเจ้า ฯ กะยสกุลบุตร ฯ

(ปี 2555 ออกทุกปี) "ที่นี่วุ่นวายหนอ ที่นี่ขัดข้องหนอ" เป็นคำอุทานของใคร?

ตอบ คำอุทานของ ยสะกุลบุตร ฯ

(ปี 2554) ที่นี่วุ่นวายหนอ ที่นี่ขัดข้องหนอ" เป็นคำอุทานของใคร? ความวุ่นวายขัดข้องนั้นสงบลงได้อย่างไร

ตอบ คำอุทานของ ยสะกุลบุตร ความวุ่นวายขัดข้องนั้นสงบลงได้โดยการฟังพระธรรมเทศนา อนุปุพพีกถาและอริยสัจ ๔ ที่พระพุทธเจ้าแสดงโปรด

(ปี 2544) คำว่า " ที่นี่วุ่นวายหนอ ที่นี่ขัดข้องหนอ " เป็นคำอุทานของใคร? เพราะเหตุใดจึงอุทานเช่นนั้น?

ตอบ ของยสกุลบุตร, เพราะเห็นอาการพิกลต่าง ๆ ของหมู่ชนบริวารที่นอนหลับ ไม่เป็นที่ตั้งแห่งความยินดีเหมือนเมื่อก่อน หมู่ชนบริวารเหล่านั้นปรากฏแก่ยสกุลบุตร ดุจซากศพที่ทิ้งอยู่ในป่าช้า ครั้นเห็นแล้วเกิดความสังเวชสลดใจ คิดเบื่อหน่าย จึงได้ออกอุทานเช่นนั้น

ชฎิล ๓ พี่น้อง

- **ชฎิล ๓ พี่น้อง** -> อาทิตตปริยายสูตร
- **ชฎิล ๓ พี่น้อง** คือ **อุรุเวลกัสสปะ นทีกัสสปะ คยากัสสปะ และบริวาร ๑,๐๐๐ คน** พระพุทธเจ้า**แสดงอาทิตตปริยายสูตร** ที่ตำบลคยาสีสะ ใกล้แม่น้ำคยา ใจความว่า "อายตนะภายใน อายตนะภายนอก เป็นของร้อนๆ เพราะไฟกิเลสมีความกำหนัด ความโกรธหรือความหลง เผาลนจิตใจ และร้อนเพราะไฟทุกข์ มีความเกิด แก่ เจ็บ ตาย ความโศก ร่ำไร รำพัน ความคับแค้นใจ เป็นต้น มาเผาลนให้ร้อน"

(ปี 2551) พระพุทธเจ้าทรงแสดงอาทิตตปริยายสูตรแก่ใคร? ที่ไหน?

ตอบ แก่ชฎิล ๓ พี่น้อง และบริวาร ๑,๐๐๐ คน ฯ ที่ตำบลคยาสีสะ ใกล้แม่น้ำคยา ฯ

โปรดพระเจ้าพิมพิสาร

- **ลัฏฐิวัน** (สวนตาลหนุ่ม) เมืองราชคฤห์ แคว้นมคธ เป็นสถานที่แสดงธรรมเทศนาโปรดพระเจ้าพิมพิสารและข้าราชบริพารจนสำเร็จเป็นพระโสดาบัน (๑๑ นหุต บรรลุโสดาบัน ส่วนอีก ๑ นหุตขอถึงพระรัตนตรัย) นหุต คือ หนึ่งหมื่น

(ปี 2552) พระพุทธเจ้าทรงเลือกแคว้นมคธเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธศาสนาเป็นแห่งแรก เพราะเหตุไร ?

ตอบ เพราะแคว้นมคธ เป็นแคว้นใหญ่มีอำนาจและบริบูรณ์ด้วยสมบัติ มีประชาชนมาก มีเจ้าลัทธิมาก จึงทรงเลือก ฯ

(ปี 2549) เพราะเหตุใดพระพุทธเจ้าทรงเลือกแคว้นมคธเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธศาสนาเป็นครั้งแรก ?

ตอบ เพราะแคว้นมคธเป็นเมืองใหญ่มีอำนาจและบริบูรณ์ด้วยสมบัติ คับคั่ง ด้วยประชาชน พระเจ้าพิมพิสารทรงปกครองโดยสิทธิ์ขาด ทั้งเป็นที่อยู่แห่งครูเจ้าลัทธิมากกว่ามาก ฯ

(ปี 2545) พระราชาของแคว้นไหนที่นับถือพระพุทธศาสนาเป็นองค์แรก? และทรงพระนามว่าอะไร?

ความปรารถนาว่า "ขอให้ข้าพเจ้ารู้ทั่วถึงธรรมของพระอรหันต์" เป็นความปรารถนาของใคร? และความปรารถนานั้นสำเร็จบริบูรณ์เมื่อไร?

ตอบ พระราชาของแคว้นมคธ ทรงพระนามว่า พิมพิสาร ฯ

ของพระเจ้าพิมพิสารครั้งยังทรงเป็นพระราชกุมาร ฯ สำเร็จบริบูรณ์ในวันที่ได้ฟังอนุปุพพีกถาและอริยสัจ ๔ ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงโปรด ณ สวนตาลหนุ่ม จนได้ดวงตาเห็นธรรม ฯ

(ปี 2543) พระพุทธองค์เสด็จกรุงราชคฤห์ครั้งแรกภายหลังตรัสรู้ประทับที่ไหน? ทรงรับถวายพระอารามแห่งแรกชื่ออะไร?

ตอบ ประทับ ณ ลัฏฐิวัน สวนตาลหนุ่มฯ ชื่อว่าเวฬุวนารามฯ

พระอัสสชิ พระสารีบุตร พระพระโมคคัลลานะ

- **พระอัสสชิ** แสดงธรรมให้อุปติสสะว่า "**ธรรมเหล่าใดเกิดแต่เหตุ พระพุทธเจ้าทรงแสดงเหตุแห่งธรรมเหล่านั้น และความดับของธรรมเหล่านั้น พระองค์มีปกติตรัสอย่างนี้**"
- **พระสารีบุตร(อุปติสสะ)** สำเร็จเป็นพระโสดาบันเพราะฟังธรรมจากพระอัสสชิ ได้ดวงตาเห็นธรรมว่า "**สิ่งใดสิ่งหนึ่ง มีความเกิดเป็นธรรมดา สิ่งนั้นทั้งหมดมีความดับไปเป็นธรรมดา**" และหลังบวชได้๑๕ วันบรรลุพระอรหันต์
- **พระโมคคัลลานะ(โกลิตะ)** สำเร็จเป็นพระโสดาบันเพราะฟังธรรมจากพระสารีบุตร ได้ดวงตาเห็นธรรมเพราะฟังธรรมจากพระสารีบุตร และหลังบวชได้ ๗ วันบรรลุพระอรหันต์

(ปี 2557) พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ ได้ดวงตาเห็นธรรมเพราะฟังธรรมจากใคร?

ตอบ พระสารีบุตรฟังธรรมจากพระอัสสชิ พระโมคคัลลานะฟังธรรมจากพระสารีบุตร ฯ

(ปี 2553) คำว่า ดวงตาเห็นธรรม นั้นคือเห็นอย่างไร? พระโมคคัลลานะและพระสารีบุตรได้ดวงตาเห็นธรรมเพราะฟังธรรมจากใคร?

ตอบ คือเห็นว่า สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นทั้งมวลมีความดับเป็นธรรมดา ฯ พระโมคคัลลานะได้ดวงตาเห็นธรรมเพราะฟังธรรมจากพระสารีบุตร และพระสารีบุตรได้ดวงตาเห็นธรรมเพราะฟังธรรมจากพระอัสสชิเถระ ฯ

(ปี 2552) พระอัครสาวกทั้ง ๒ องค์สำเร็จเป็นพระโสดาบันเพราะฟังธรรมจากใคร ?

ตอบ พระสารีบุตร ฟังธรรมจากพระอัสสชิเถระ ฯ พระโมคคัลลานะ ฟังธรรมจากพระสารีบุตร ฯ

จาตุรงคสันนิบาต (วันมาฆบูชา)

- **จาตุรงคสันนิบาต** เกิดขึ้นที่วัดเวฬุวัน

(ปี 2551) จาตุรงคสันนิบาต คือ การประชุมที่ประกอบด้วยองค์อะไรบ้าง?

ตอบ ด้วยองค์ คือ

๑. พระสาวกผู้เข้าประชุมนั้น ล้วนเป็นพระอรหันต์

๒. ทุกท่านล้วนได้รับเอหิภิกขุอุปสัมปทา

๓. ไม่ได้มีการนัดหมาย ต่างมาประชุมพร้อมกันเอง

๔. วันนั้นเป็นวันเพ็ญเดือนมาฆะ และพระศาสดาประทาน

พระบรมพุทโธวาท ซึ่งเรียกว่า **โอวาทปาฏิโมกข์ ฯ**

(ปี 2548) ในวันจาตุรงคสันนิบาต พระศาสดาทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์แก่ใคร? ที่ไหน? ทรงยกธรรมข้อใดขึ้นแสดงเป็นข้อต้น? **ตอบ** ทรงแสดงแก่พระอรหันตขีณาสพ จำนวน ๑,๒๕๐ องค์ ฯ ณ เวฬุวนาราม ยกธรรมข้อขันติขึ้นแสดงเป็นข้อต้น

พระธรรมเทศนาพระสูตร

- **อริยสัจ ๔**

(ปี 2549) ในปฐมเทศนา พระพุทธเจ้าทรงแสดงอริยสัจไว้เท่าไร? อะไรบ้าง?

ตอบ ทรงแสดงอริยสัจไว้ ๔ ประการ ฯ คือ

๑.ทุกข์

๒.สมุทัย

๓.นิโรธ

๔.มรรค ฯ

- **อนัตตลักขณสูตร** (ขันธ์ทั้ง ๕ เป็นของไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา ไม่ควรยึดมั่น) มีผลให้พระปัญจวัคคีทั้ง ๕ บรรลุอรหัตตผล

(ปี 2552) อนัตตลักขณสูตร ว่าด้วยเรื่องอะไร? ทรงแสดงเมื่อไร? ผลเป็นอย่างไร?

ตอบ ว่าด้วย ขันธ์ ๕ เป็นอนัตตา ฯ เมื่อวันแรม ๕ ค่ำ เดือน ๘ ฯ ผลคือจิตของพระปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ พ้นแล้วจากอาสวะ ไม่ถือมั่นด้วยอุปาทาน ฯ

(ปี 2543) พระธรรมเทศนาต่อไปนี้ พระพุทธองค์ทรงแสดงที่ไหน และมีผลอย่างไร ?

ก.อนัตตลักขณสูตร ข.อาทิตตปริยายสูตร

ตอบ ก.ทรงแสดงที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน มีผลให้พระปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ ได้บรรลุอรหัตตผล

ข.ทรงแสดงที่ตำบลคยาสีสะ ใกล้แม่น้ำคยา มีผลให้พระภิกษุปุราณชฎิลบรรลุอรหัตตผล

- **อนุปุพพีกถา**

(ปี 2548) อนุปุพพีกถา คืออะไรบ้าง? ทรงแสดงแก่ใครเป็นครั้งแรก?

ตอบ คือ ทาน ศีล สวรรค์ กามาทีนพ และเนกขัมมานิสงส์ ฯ แก่ยสกุลบุตร ฯ

- **อาทิตตปริยายสูตร** ที่ตำบลคยาสีสะ ใกล้แม่น้ำคยา ใจความว่า "อายตนะภายใน อายตนะภายนอก เป็นของร้อนๆ เพราะไฟกิเลสมีความกำหนัด ความโกรธหรือความหลง เผาลนจิตใจ และร้อนเพราะไฟทุกข์ มีความเกิด แก่ เจ็บ ตาย ความโศก ร่ำไร รำพัน ความคับแค้นใจ เป็นต้น มาเผาลนให้ร้อน" มีผลทำให้ชฎิล บรรลุอรหัตตผล

- **เวทนาปริคคหสูตร** แก่ทีฆนขปริพาชก ณ ถ้ำสุกรขาตา เขาคิชฌกูฏ แขวงเมืองราชคฤห์ ฯ มีใจความว่า "ให้พิจารณาร่างกาย ซึ่งมีความแตกทำลายไม่ยั่งยืน และแสดงผลเสียของการยึดมั่น พร้อมกับตรัสให้ละเลิกทิฏฐิอย่างนั้นเสีย"

(ปี 2545) พระพุทธองค์ทรงแสดงธรรมต่อไปนี้แก่ใคร? ที่ไหน?

ก) โอวาทปาฏิโมกข์ ข) เวทนาปริคคหสูตร

ตอบ ก) แก่พระอรหันตขีณาสพ ๑,๒๕๐ องค์ ณ เวฬุวนาราม แคว้นมคธ

ข) แก่ทีฆนขปริพาชก ณ ถ้ำสุกรขาตา เขาคิชฌกูฏ แขวงเมืองราชคฤห์ ฯ

คนแรก/คนสุดท้าย ที่น่าจำ

- (ปี 2549) ผู้ใดได้ถวายภัตตาหารมื้อแรกหลังจากตรัสรู้และภัตตาหารมื้อสุดท้ายก่อนปรินิพพานแก่พระพุทธเจ้า?
  ตอบ ตปุสสะและภัลลิกะ ๒ พาณิช ได้ถวายภัตตาหารมื้อแรกหลังจากตรัสรู้แล้ว
  นายจุนทกัมมารบุตร ได้ถวายภัตตาหารมื้อสุดท้ายก่อนปรินิพพาน ฯ

- (ปี 2555) **พระโสดาบัน องค์แรก** เรียกว่าเป็น **ปฐมสาวก** คือ พระอัญญาโกณฑัญญะ
- (ปี 2555) พระอรหันต์ มีครั้งแรก คือ **พระปัญจวัคคีย์**
- (ปี 2555) สาวกคนสุดท้าย หรือ **ปัจฉิมสาวก** คือ **พระสุภัททะ**
- (ปี 2552) **ฆราวาสที่บรรลุอรหันตผลคนแรก คือ** ยสกุลบุตร เพราะได้ฟัง**อนุปุพพีกถา** และ**อริยสัจ ๔**

(ปี 2556) บุคคลผู้แสดงตนเป็นอุบาสกด้วยการถึงรัตนะ ๒ และรัตนะ ๓ เป็นคนแรกคือใคร ?

ตอบ ผู้ถึงรัตนะ ๒ คือตปุสสะและภัลลิกะ ฯ

ผู้ถึงรัตนะ ๓ คือ บิดาพระยสะ ฯ

(ปี 2554) พระอัญญาโกณฑัญญะได้ชื่อว่าเป็นปฐมสาวก เพราะเหตุไร?

ตอบ เพราะได้ฟังธัมมจักกัปปวัตตนสูตร จนได้ดวงตาเห็นธรรมเป็นองค์แรก

(ปี 2551) พระอรหันตสาวก ๕ รูปแรก คือใครบ้าง?

ตอบ คือ ๑. พระโกณฑัญญะ ๒. วัปปะ ๓. ภัททิยะ ๔. มหานามะ ๕. อัสสชิ

(ปี 2550) ธรรมจักษุ ดวงตาเห็นธรรมนั้น คือเห็นว่าอย่างไร? ได้เกิดขึ้นแก่ ผู้ใดเป็นคนแรก?

ตอบ เห็นว่า "สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นทั้งหมดล้วนมีความดับเป็นธรรมดา" ฯ เกิดแก่โกณฑัญญพราหมณ์เป็นคนแรก ฯ

(ปี 2548) อนุปุพพีกถา คืออะไรบ้าง? ทรงแสดงแก่ใครเป็นครั้งแรก?

ตอบ คือ ทาน ศีล สวรรค์ กามาทีนพ และเนกขัมมานิสงส์ ฯ แก่ยสกุลบุตร ฯ

(ปี 2546) เทศนากัณฑ์แรก ชื่ออะไร? ปัจฉิมสักขิสาวก ได้แก่ใคร?

ตอบ เทศนากัณฑ์แรก ชื่อ ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร ฯ ปัจฉิมสักขิสาวก ได้แก่ พระสุภัททะ ฯ

(ปี 2552) พระพุทธเจ้าทรงเลือกแคว้นมคธเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธศาสนาเป็นแห่งแรก เพราะเหตุไร ?

ตอบ เพราะแคว้นมคธ เป็นแคว้นใหญ่มีอำนาจและบริบูรณ์ด้วยสมบัติ มีประชาชนมาก มีเจ้าลัทธิมาก จึงทรงเลือก ฯ

(ปี 2543) พระพุทธองค์เสด็จกรุงราชคฤห์ครั้งแรกภายหลังตรัสรู้ประทับที่ไหน? ทรงรับถวายพระอารามแห่งแรกชื่ออะไร?

ตอบ ประทับ ณ ลัฏฐิวัน สวนตาลหนุ่มฯ ชื่อว่าเวฬุวนารามฯ

(ปี 2545) พระพุทธองค์ประทับจำพรรษาสุดท้าย ณ ที่ใด? พระองค์ทรงปลงอายุสังขารเมื่อใด?

ตอบ ณ บ้านเวฬุวคาม กรุงเวสาลี แคว้นวัชชี ฯ เมื่อวันเพ็ญเดือน ๓ คือ ๓ เดือนก่อนเสด็จดับขันธปรินิพพาน ฯ

ก่อนปรินิพพาน

(ปี 2550) พระพุทธองค์ทรงปลงอายุสังขาร คือทรงทำอย่างไร? ไหน? เมื่อไร?

ตอบ คือทรงกำหนดพระหฤทัยว่า "จักปรินิพพานในอีก ๓ เดือนข้างหน้า" ฯ ทรงทำที่ปาวาลเจดีย์ เมืองเวสาลี แคว้นวัชชี ฯ เมื่อวันเพ็ญเดือน ๓ ก่อนปรินิพพาน ๓ เดือน (วันมาฆบูชา) ฯ

(ปี 2547) การปลงอายุสังขารของพระพุทธองค์ ถือโดยใจความว่าอย่างไร? และทรงปลงอายุสังขารเมื่อใด?

ตอบ ถือโดยใจความว่า พระองค์ทรงปลงพระทัยว่าจะทรงบำเพ็ญพุทธกิจต่อไปอีกไม่ได้แล้ว เพราะปรารภถึงสังขารของพระองค์ว่า ทรงพระชราแก่เฒ่าเป็นผู้ใหญ่ ล่วงกาล ผ่านวัยเสียแล้ว ที่ทรงเปรียบว่ากายของพระองค์เป็นประหนึ่งเกวียนชำรุดที่ซ่อมแซมด้วยไม้ไผ่ มิใช่สัมภาระเกวียนฉะนั้น ฯ เมื่อวันเพ็ญ เดือน ๓ ก่อนวันปรินิพพาน ๓ เดือน ฯ

(ปี 2545) พระพุทธองค์ประทับจำพรรษาสุดท้าย ณ ที่ใด? พระองค์ทรงปลงอายุสังขารเมื่อใด?

ตอบ ณ บ้านเวฬุวคาม กรุงเวสาลี แคว้นวัชชี ฯ เมื่อวันเพ็ญเดือน ๓ คือ ๓ เดือนก่อนเสด็จดับขันธปรินิพพาน ฯ

(ปี 2543) พระพุทธองค์ทรงจำพรรษาสุดท้ายที่เมืองอะไร? ทรงรับภัตตาหารมื้อสุดท้ายที่เมืองอะไร?

ตอบ ที่เวฬุวคาม เขตเมืองเวสาลีฯ ที่ปาวานคร ฯ

(ปี 2544) พระพุทธองค์ได้ตรัสถึงสาเหตุของแผ่นดินไหวไว้อย่างไรบ้าง ? จงบอกมา ๕ สาเหตุ

ตอบ ตรัสถึงสาเหตุดังต่อไปนี้ (เลือกตอบเพียง ๕ ข้อ)

๑) ลมกำเริบ

๒) ท่านผู้มีฤทธิ์บันดาล

๓) พระโพธิสัตว์จุติจากดุสิตลงสู่พระครรภ์

๔) พระโพธิสัตว์ประสูติ

๕) พระพุทธเจ้าตรัสรู้พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ

๖) พระพุทธเจ้ายังธรรมจักรให้เป็นไป

๗) พระพุทธเจ้าทรงปลงอายุสังขาร

๘) พระพุทธเจ้าปรินิพพานด้วยอนุปาทิเสสนิพพานธาตุ

(ปี 2550) พระพุทธเจ้าเสวยพระกระยาหารอะไร ก่อนแต่เสด็จปรินิพพาน? ใครถวาย?

ตอบ เสวยมังสะสุกรอ่อน (สูกรมัททวะ) ฯ นายจุนทกัมมารบุตรถวาย ฯ

(ปี 2545) เมื่อจะเสด็จดับขันธปรินิพพาน พระพุทธองค์ได้ประทานพระโอวาทเรื่องศาสดาแทนพระองค์ไว้อย่างไร? พระผู้มีพระภาคได้ตรัสถึงวิธีปฏิบัติต่อภิกษุผู้ถูกลงพรหมทัณฑ์ไว้อย่างไร?

ตอบ ได้ประทานพระโอวาทว่า "**ดูก่อนอานนท์ ธรรมก็ดี วินัยก็ดี อันใด อันเราได้แสดงแล้ว ได้บัญญัติแล้วแก่ท่านทั้งหลาย ธรรมและวินัยนั้น จักเป็นศาสดาแห่งท่านทั้งหลาย โดยกาลที่ล่วงไปแล้วแห่งเรา**" ฯ

ตรัสไว้ว่า "ภิกษุนั้นจะพึงปรารถนาเจรจาคำใด ก็พึงเจรจาคำนั้น ภิกษุทั้งหลายไม่พึงว่า ไม่พึงโอวาท ไม่พึงสั่งสอนเลย" ฯ

(ปี 2544) พระพุทธเจ้าทรงแสดงแก่พระอานนท์เกี่ยวกับการที่ภิกษุจะพึงปฏิบัติต่อสตรีไว้อย่างไร?

ตอบ ทรงแสดงว่า " **ไม่เห็นเสียเลยดีกว่า ถ้าจำเป็นจะต้องเห็นก็อย่าพูดด้วย ถ้าจำเป็นจะต้องพูดก็ให้มีสติสำรวมระวังอย่าให้แปรปรวนไปด้วยราคะ** "

(ปี 2548) พระปัจฉิมโอวาท มีใจความว่าอย่างไร? ทรงประทานที่ไหน?

ตอบ พระปัจฉิมโอวาท มีใจความ “ดูกรภิกษุทั้งหลาย บัดนี้เราขอเตือนท่านทั้งหลายว่า สังขารทั้งปวงมีความเสื่อมไปเป็นธรรมดา ท่านทั้งหลายจงยังกิจของตนและของคนอื่นให้ถึงพร้อม ด้วยความไม่ประมาทเถิด” ทรงประทานที่ สาลวโนทยาน เมืองกุสินารา แคว้นมัลละ

(ปี 2553) พระพุทธเจ้าทรงสรรเสริญปฏิบัติบูชายิ่งกว่าอามิสบูชาเพราะเหตุไร?

ตอบ การปฏิบัติบูชา ถ้าปฏิบัติสมควรแก่ธรรม ก็จะเป็นเหตุปัจจัยให้ตรัสรู้ธรรมได้ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายสูงสุดในพระศาสนา เป็นพุทธประสงค์หลักในการเผยแผ่ศาสนาและทำให้ศาสนาตั้งอยู่ได้นาน

ถูปารหบุคคล คือ บุคคลที่ควรแก่การบรรจุอัฐิธาตุไว้ในสถูปเพื่อบูชา ได้แก่ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า, พระปัจเจกพุทธเจ้า, พระอรหันตสาวก และพระเจ้าจักรพรรดิ์

(ปี 2554 และ 2546) ถูปารหบุคคล คือบุคคลเช่นไร? ได้แก่ใครบ้าง?

หลังปรินิพพาน

(ปี 2557) ผู้ที่กล่าวสุนทรพจน์ระงับไม่ให้เกิดสงครามแย่งชิงพระบรมสารีริกธาตุ คือใคร?

ตอบ โทณพราหมณ์ ฯ

(ปี 2546) เมื่อวันพระศาสดาปรินิพพาน มีพระสาวกผู้ใหญ่อยู่ในที่นั้นกี่รูป? ใครบ้าง?

หลังพุทธปรินิพพานแล้ว ได้มีการถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระที่ไหน? เมื่อไร?

ตอบ มี ๒ รูป คือ พระอนุรุทธเถระ และพระอานนทเถระ ฯ

ที่ มกุฎพันธนเจดีย์ ฯ หลังพุทธปรินิพพานได้ ๗ วัน ฯ

สังคายนา

(ปี 2547) พระพุทธศาสนาสืบเนื่องมาถึงปัจจุบันนี้ได้อย่างไร?

ตอบ ได้ด้วยการที่บริษัททั้ง ๔ ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย และด้วยวิธีที่พระสงฆ์สาวกผู้ใหญ่ มีพระมหากัสสปะเป็นต้น เป็นประธานจัดทำสังคายนาพระธรรมวินัย วางแบบแผนที่ถูกต้องลงไว้ในพระพุทธศาสนาเป็นครั้งแรก เพื่อให้บริษัท ๔ ได้เล่าเรียนปฏิบัติตาม เมื่อมีสิ่งไรไม่เป็นธรรมเกิดขึ้นในพระพุทธศาสนา พระอริยสงฆ์ในยุคนั้นๆ ได้ช่วยกันทำสังคายนาเป็นครั้งที่ ๒ และครั้งที่ ๓ เป็นลำดับมา เพื่อชำระสัทธรรมปฏิรูปนั้นเสีย จนได้จารึกไว้ในพระคัมภีร์ให้แพร่หลาย รวมทั้งจัดการส่งพระสงฆ์ไปประกาศพระพุทธศาสนาในดินแดนต่างๆ ให้ชุมชนในดินแดนนั้นๆ เลื่อมใสปฏิบัติตาม จึงทำให้พระพุทธศาสนาสืบเนื่องมาจนปัจจุบันนี้ ฯ

สถานที่เกี่ยวกับพระพุทธเจ้า

สังเวชนีสถาน ๔

- **ประสูติ** ใต้ต้นสาละ สวนลุมพินีวัน
- **ตรัสรู้** ต้นพระศรีมหาโพธิ์ ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม
- **ปฐมเทศนา** ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน เมืองพาราณสี แคว้นมคธ

- **ปรินิพพาน** ใต้ต้นสาละคู่ ณ สาลวัน (สาลวโนทยาน) เมืองกุสินารา แคว้นมัลละ

(ปี 2557) สังเวชนียสถาน ๔ ตำบล เป็นสถานที่ให้ระลึกถึงเหตุการณ์สำคัญอะไรบ้าง?

ตอบ เหตุการณ์ที่พระพุทธองค์

๑. ประสูติ

๒. ตรัสรู้

๓. ทรงแสดงธรรมจักกัปปวัตตนสูตรเป็นครั้งแรก

๔. เสด็จปรินิพพาน ฯ

(ปี 2553 **และ** 2544) สังเวชนียสถาน ๔ ได้แก่ที่ใดบ้าง?

ตอบ ได้แก่ ๑. สถานที่ประสูติ ๒. สถานที่ตรัสรู้ ๓. สถานที่แสดงปฐมเทศนา ๔. สถานที่ปรินิพพาน ฯ

(ปี 2551) สถานที่ต่อไปนี้เกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าอย่างไร

ก. ลุมพินีวัน ข. อิสิปตนมฤคทายวัน ค. สาลวโนทยาน

ตอบ ก. ลุมพินีวัน เป็นสถานที่ประสูติ

ข. อิสิปตนมฤคทายวัน เป็นสถานที่ทรงแสดงปฐมเทศนา

ค. สาลวโนทยาน เป็นสถานที่ปรินิพพาน

สถานที่อื่น ๆ

- **ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน** เมืองพาราณสี แคว้นมคธ ทรงแสดงปฐมเทศนาโปรดปัญจวัคคีย์
- **ลัฏฐิวัน** (สวนตาลหนุ่ม) เมืองราชคฤห์ แคว้นมคธ เป็นสถานที่แสดงอนุปุพพีกถาและอริยสัจ ๔ เพื่อโปรดพระเจ้าพิมพิสารและข้าราชบริพารจนสำเร็จเป็นพระโสดาบัน (๑๑ นหุต บรรลุโสดาบัน ส่วนอีก ๑ นหุตขอถึงพระรัตนตรัย) นหุต คือหนึ่งหมื่น
- **วัดเวฬุวัน** (สวนไม้ไผ่ หรือ เวฬุวนาราม) เมืองราชคฤห์ แคว้นมคธ วัดแรกในพระพุทธศาสนา พระเจ้าพิมพิสารเป็นผู้สร้างถวาย **เป็นสถานที่พระพุทธเจ้าแสดงโอวาทปาฏิโมกข์**แก่พระอรหันตขีณาสพ ๑,๒๕๐ องค์
- **วัดเชตวัน** เมืองสาวัตถี แคว้นโกศล อนาถบิณฑิกเศรษฐี เป็นผู้สร้างถวาย และพระพุทธองค์ประทับจำพรรษานานถึง ๑๙ พรรษา ฯ
- **สาลวัน** (สาลวโนทยาน) เมืองกุสินารา แคว้นมัลละ ทรงแสดงมรรคมีองค์แปดแก่สุภัสททปริพาชก เป็นสถานที่ปรินิพพาน

*** **แนวข้อสอบมักจะถามว่า** ครั้งพุทธกาล วัด(สถานที่)นั้น ตั้งอยู่เมืองอะไร? ใครเป็นผู้สร้างถวาย? สถานาที่นั้นเกี่ยวข้องกับพระบรมศาสดาอย่างไร? แสดงธรรมอะไรในที่นั้น? ***

(ปี 2555) ครั้งพุทธกาล วัดเชตวันนั้น ตั้งอยู่เมืองอะไร? ใครเป็นผู้สร้างถวาย?

ตอบ วัดเชตวัน เมืองสาวัตถี แคว้นโกศล อนาถบิณฑิกเศรษฐี เป็นผู้สร้างถวาย และพระพุทธองค์ประทับจำพรรษานานถึง ๑๙ พรรษา ฯ

(ปี 2554 ,2546) สถานที่ต่อไปนี้เกี่ยวข้องกับพระบรมศาสดาอย่างไร?

๑. ลุมพินีวัน ๒. อิสิปตนมฤคทายวัน ๓. ลัฏฐิวัน ๔. เวฬุวัน ๕. สาลวัน

ตอบ ๑. ลุมพินีวัน เป็นสถานที่ประสูติ

๒. อิสิปตนมฤคทายวัน เป็นสถานที่ทรงแสดงปฐมเทศนาโปรดพระปัญจวัคคีย์

๓. ลัฏฐิวัน เป็นสถานที่ทรงแสดงธรรมเทศนาโปรดพระเจ้าพิมพิสารและบริวารจนสำเร็จเป็นพระโสดาบัน

๔. เวฬุวัน เป็นสถานที่ทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์

๕. สาลวัน เป็นสถานที่ทรงแสดงมรรคมีองค์แปดแก่สุภัททปริพาชก และเป็นสถานที่เสด็จดับขันธปรินิพพาน ฯ

(ปี 2546) สถานที่ต่อไปนี้เกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าอย่างไร ?

ก. ลัฏฐิวัน ข. เชตวัน

ตอบ ก.ลัฏฐิวัน เป็นสถานที่ที่พระศาสดาทรงแสดงอนุปุพพีกถาและอริยสัจ ๔ แด่พระเจ้าพิมพิสารพร้อมด้วยข้าราชบริพารผู้เสด็จไปเข้าเฝ้า ณ ที่นั่น ฯ

ข. เชตวัน เป็นพระอารามซึ่งอนาถบิณฑิกเศรษฐีสร้างถวาย และพระพุทธองค์ประทับจำพรรษานานถึง ๑๙ พรรษา ฯ

(ปี 2545) สถานที่ต่อไปนี้มีความเกี่ยวเนื่องกับพระพุทธองค์อย่างไร ?

ก) เวฬุวัน ข) สาลวัน

ตอบ ก) เป็นพระราชอุทยานของพระเจ้าพิมพิสาร ซึ่งทรงถวายเป็นที่ประทับของพระพุทธองค์พร้อมกับพระสงฆ์ เป็นสังฆารามแห่งแรก ฯ

ข) เป็นสถานที่แสดงธรรมโปรดสุภัททปริพาชกผู้เป็นปัจฉิมสักขิสาวก และเป็นสถานที่ปรินิพพาน ฯ

ประเภทของเจดีย์

๑.**ธาตุเจดีย์** บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ

๒.**บริโภคเจดีย์** สิ่งของหรือสถานที่ที่พระพุทธเจ้าเคยทรงใช้สอย มี สังเวชนียสถาน, บาตร, จีวร, กุฏิ, วิหาร,ตุมพสถูป (สถูปบรรจุทะนานทองที่ใช้ตวงพระธาตุ เมื่อพระพุทธเจ้าปรินิพพานแล้ว) ,อังคารสถูป

๓.**ธรรมเจดีย์** สิ่งที่จารึกคำสอนพระพุทธเจ้า เช่น คำภีร์ พระไตรปิฎก ใบลาน แผ่นศิลา หนังสือ

๔.**อุทเทสิกเจดีย์** พระพุทธรูป

(ปี 2552) พระพุทธรูป สังเวชนียสถาน ตุมพสถูป และ อังคารสถูป อย่างไหนเป็นบริโภคเจดีย์และอุทเทสิกเจดีย์ ?

ตอบ สังเวชนียสถาน ตุมพสถูป และ อังคารสถูป เป็นบริโภคเจดีย์

พระพุทธรูป เป็นอุทเทสิกเจดีย์ ฯ

อื่น ๆ

(ปี 2547) ในพิธีศิวาราตรี ถือว่าการอาบน้ำชำระร่างกายในแม่น้ำเป็นการลอยบาป ส่วนในทางพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าทรงแสดงวิธีลอยบาปไว้อย่างไร?

ตอบ ทรงแสดงไว้ว่า การยังบาปให้สงบระงับจากสันดาน ละกิเลสที่ทำให้เป็นผู้ดุร้ายเย่อหยิ่งและกิเลสที่ย้อมจิตให้ติดแน่นในกามารมณ์ เป็นการลอยบาป ฯ

ศาสนพิธี

ศาสนพิธี คือ แบบอย่างหรือแบบแผนต่างๆ ที่พึงปฏิบัติในทางพระพุทธศาสนา **แยกออกเป็น ๔ หมวด** ดังนี้

๑.**กุศลพิธี** (**หมายถึง พิธีการบำเพ็ญกุศล**) เป็นพิธีกรรมทำความดีแก่ตนเอง ได้แก่ *พิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ พิธีเวียนเทียนในวันสำคัญทางพุทธศาสนา พิธีรักษาอุโบสถ*

๒.**บุญพิธี** (**หมายถึง พิธีการทำบุญ**) เป็นพิธีบุญเนื่องด้วยประเพณีในครอบครัวของชาวพุทธ เกี่ยวกับชีวิตของคนไทยทั่วไป เกี่ยวกับเรื่องฉลองบ้าน เรื่องต้องการให้เกิดสิริมงคลบ้าง เรื่องตายบ้าง จึงเกิดมีพิธีกรรมที่จะต้องปฏิบัติขึ้น และถือปฏิบัติสืบๆ กันมาตั้งแต่โบราณกาล ได้แก่ *ทำบุญงานมงคล ทำบุญงานอวมงคล*

๓.**ทานพิธี** พิธีถวายทานต่างๆ มีการ *ถวายสังฆทาน* เป็นต้น

๔.**ปกิณกพิธี** ข้อปฏิบัติในพิธีกรรมทั่วๆ ไปที่ชาวพุทธนิยมทำกัน แต่ยังไม่เป็นหมวดมารวบรวมเป็นหมวดหมู่ ได้แก่ *การแสดงความเคารพพระ การประเคนของพระ การทำหนังสืออาราธนาและใบปวารณาถวายจตุปัจจัย การอาราธนาศีล อาราธนาธรรม อาราธนาพระปริตร และ การกรวดน้ำ*

ปี 2557) ศาสนพิธี คืออะไร? มีหมวดอะไรบ้าง?

ตอบ คือแบบอย่างหรือแบบแผนต่างๆ ที่พึงปฏิบัติในทางพระพุทธศาสนา ฯ มี

๑. หมวดกุศลพิธี ๒. หมวดบุญพิธี

๓. หมวดทานพิธี ๔. หมวดปณิณกะ ฯ

(ปี 2556) บุญพิธีมีกี่อย่าง ? อะไรบ้าง ?

ตอบ มี ๒ อย่าง ฯ คือ

๑. การทำบุญงานมงคล

๒. การทำบุญงานอวมงคล ฯ

(ปี 2550, 2544) ศาสนพิธี คืออะไร? เมื่อแยกเป็นหมวดจะได้หมวดอะไรบ้าง การทำบุญขึ้นบ้านใหม่จัดอยู่ในหมวดไหน?

ตอบ คือ แบบอย่างหรือแบบแผนต่าง ๆ ที่พึงปฏิบัติในทางพระพุทธศาสนา ฯ

จะได้

๑. หมวดกุศลพิธี ๒. หมวดบุญพิธี

๓. หมวดทานพิธี ๔. หมวดปกิณกะ ฯ

จัดอยู่ในหมวดบุญพิธี ฯ

(ปี 2549) กุศลพิธี หมายถึง? บุญพิธี หมายถึง?

(ปี 2548) ศาสนพิธี คืออะไร? ผู้ที่ได้เรียนรู้แล้วได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง?

ตอบ คือ แบบอย่าง หรือแบบแผนต่าง ๆ ที่พึงปฏิบัติในทางพระศาสนา ฯ ย่อมได้รับประโยชน์ คือ เป็นผู้ฉลาดในพิธีกรรมที่เกี่ยวด้วยการบำเพ็ญกุศล การทำบุญ และการถวายทาน สามารถในการจัดพิธีต่างๆ ได้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน ชื่อว่าเป็นผู้รักษาขนบประเพณีอันงดงามของพระพุทธศาสนาไว้ได้ด้วย ฯ

(ปี 2547) ในพิธีทำบุญต่างๆ มีผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกี่ฝ่าย? คือใครบ้าง?

ตอบ มีผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติ ๒ ฝ่าย คือ

๑. ฝ่ายเจ้าภาพ คือทายกทายิกา ผู้ประกอบการทำบุญ

๒. ฝ่ายปฏิคาหก คือผู้รับทานและประกอบพิธีกรรมตามประสงค์ ของเจ้าภาพ ซึ่งเป็นบรรพชิต เรียกอีกอย่างว่า ฝ่ายพระสงฆ์ ฯ

(ปี 2546 และ 2543) ท่านได้ศึกษาศาสนพิธีแล้ว เข้าใจเรื่องต่อไปนี้อย่างไร?

ก.บุญพิธี ข.ทานพิธี

ตอบ ก.บุญพิธี ว่าด้วยพิธีทำบุญ มี ๒ อย่าง คือ

๑) ทำบุญงานมงคล เช่น ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ทำบุญอายุเป็นต้น

๒) ทำบุญงานอวมงคล เช่น งานศพ เป็นต้น ฯ

ข.ทานพิธี ว่าด้วยพิธีถวายทานต่าง ๆ เช่น ถวายสังฆทานเป็นต้น ฯ

พุทธมามกะ (กุศลพิธี) หมายถึง ผู้ที่ประกาศตนว่าเป็นผู้รับนับถือพระพุทธเจ้า เป็นการแสดงตนให้ปรากฏว่ายอมรับนับถือพระพุทธศาสนาประจำชีวิตของตน

(ปี 2553) พุทธมามกะหรือพุทธมามิกาหมายถึงบุคคลเช่นไร?

(ปี 2549) พุทธมามกะ หมายถึง?

(ปี 2544) พิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ หมายถึงอะไร?

ตอบ หมายถึง การประกาศตนของผู้แสดงว่าเป็นผู้รับนับถือพระพุทธเจ้าเป็นของตน เป็นการแสดงตนให้ปรากฏว่ายอมรับนับถือพระพุทธศาสนาประจำชีวิตของตน

การแสดงความเคารพในศาสนพิธี มี ๓ อย่าง (ปกิณกพิธี)

ประนมมือ (อัญชลี) คือการไหว้กระพุ่มมือทั้งสองประกบกันไว้ระหว่างอกโดยให้ทุกนิ้วของมือ ทั้งสองแนบชิดติดตรงกัน

ไหว้ (วันทา หรือ นมัสการ) คือการยกมือที่ประนมขึ้นพร้อมก้มศีรษะเล็กน้อย ให้มือประนมจรดหน้าผาก นิ้วมือทั้ง ๒ อยู่ระหว่างคิ้ว

กราบ (อภิวาท) คือการแสดงอาการกราบราลงพื้นด้วยเบญจางคประดิษฐ์

(ปี 2556) การแสดงความเคารพพระสงฆ์มีกี่วิธี? อะไรบ้าง?

ตอบ มี ๓ วิธี ฯ คือ

๑. ประนมมือ เรียกว่า อัญชลี

๒. ไหว้ เรียกว่า นมัสการ

๓. กราบ เรียกว่า อภิวาท ฯ

(ปี 2552) การแสดงความเคารพในศาสนพิธีมีอะไรบ้าง? ในแต่ละอย่างมีวิธีปฏิบัติอย่างไร?

ตอบ มี ประนมมือ ๑ ไหว้ ๑ กราบ ๑ ฯ

ประนมมือ คือการกระพุ่มมือทั้งสองประกบกันไว้ระหว่างอก โดยให้ทุกนิ้วของมือทั้งสองแนบชิดติดตรงกัน

ไหว้ คือการยกมือที่ประนมขึ้นพร้อมก้มศีรษะเล็กน้อยให้มือประนมจรดหน้าผาก นิ้วมือทั้ง ๒ อยู่ระหว่างคิ้ว

กราบ คือการแสดงอาการกราบราบลงพื้นด้วยเบญจางคประดิษฐ์ ฯ

(ปี 2549) การแสดงความเคารพพระมีกี่วิธี ? อะไรบ้าง ?

ตอบ มี ๓ วิธี ฯ คือ

๑.ประนมมือ ในบาลีเรียกว่า ทำอัญชลี

๒.ไหว้ ในบาลีเรียกว่า นมัสการ

๓.กราบ ในบาลีเรียกว่า อภิวาท ฯ

(ปี 2546) การแสดงความเคารพมีกี่วิธี? อะไรบ้าง? ในแต่ละวิธีนั้น มีวิธีปฏิบัติอย่างไร?

ตอบ มี ๓ วิธีคือ ประนมมือ ๑ ไหว้ ๑ กราบ ๑ ฯ

ประนมมือ คือการกระพุ่มมือทั้งสองประกบกันไว้ระหว่างอก โดยให้ทุกนิ้วของมือทั้งสองแนบชิดติดตรงกัน

ไหว้ คือการยกมือที่ประนมขึ้นพร้อมก้มศีรษะเล็กน้อยให้มือประนมจรดหน้าผาก นิ้วมือทั้ง ๒ อยู่ระหว่างคิ้ว

กราบ คือการแสดงอาการกราบราบลงพื้นด้วยเบญจางคประดิษฐ์ ได้แก่กราบด้วยองค์ ๕ คือ หน้าผาก ๑ ฝ่ามือ ๒ เข่า ๒ จรดพื้น ฯ

(ปี 2545 **และ** 2543) การกราบด้วยเบญจางคประดิษฐ์ หมายถึงอย่างไร?

ตอบ หมายถึงการกราบพร้อมด้วยองค์ ๕ คือให้หน้าผาก กับฝ่ามือสองข้าง เข่าสองข้างจดพื้น ฯ

การประเคนของ (ปกิณกพีธี)

(ปี 2553) ในการประเคนของถวายพระ มีวิธีปฏิบัติอย่างไร?

ตอบ จับของที่ประเคนด้วยมือทั้งสอง ยกขึ้นสูงเล็กน้อยแล้วน้อยไปประเคนพระ ซึ่งพระท่านจะยื่นมือมารับ ถ้าผู้ประเคนเป็นผู้หญิง พระผู้รับท่านจะปูผ้ารับประเคนแล้วผู้ประเคนก็เอาของวางบนผ้ารับประเคน เสร็จพึงไหว้หรือกราบก็เป็นอันเสร็จ

(ปี 2544) จงอธิบายวิธีปฏิบัติในการประเคนของถวายพระ

การเผดียงสงฆ์/การอาราธนา

การเผดียงสงฆ์ (**ปกิณกพิธี**) หมายถึง การแจ้งความประสงค์ให้สงฆ์ทราบ

การอาราธนา (**ปกิณกพิธี**) หมายถึง การนิมนต์พระสงฆ์ในพิธีให้ศีล สวดพระปริตร หรือแสดงธรรม

(ปี 2547) การเผดียงสงฆ์ และ การอาราธนา หมายถึงอะไร?

(ปี 2545) คำว่า "เผดียงสงฆ์" หมายถึงอะไร ?

ปาฏิบุคลิกทาน คือ ทานที่ถวายเจาะจงเฉพาะพระรูปนั้นรูปนี้

สังฆทาน คือ ทานที่ถวายไม่เจาะจงพระรูปใด มอบเป็นของกลางให้สงฆ์เฉลี่ยกันใช้สอย

(ปี 2554) ปาฏิบุคลิกทานต่างจากสังฆทานอย่างไร?

(ปี 2549 **และ** 2544) ปาฏิบุคลิกทาน หมายถึง? สังฆทาน หมายถึง?

งานมงคล/อวมงคล (บุญพิธี)

(ปี 2555 **และ** 2545) เจริญพระพุทธมนต์ กับ สวดพระพุทธมนต์ ใช้ในพิธีต่างกันอย่างไร?

ตอบ เจริญพระพุทธมนต์ ใช้ในพิธีมงคล

สวดพระพุทธมนต์ ใช้ในพิธีอวมงคล

(ปี 2551) คำอาราธนาพระสงฆ์มาสวดมนต์ในพิธีทำบุญงานมงคลกับในพิธีทำบุญงานอวมงคล ต่างกันอย่างไร?

ตอบ ในงานมงคล ใช้คำว่า ขออาราธนาเจริญพระพุทธมนต์

ส่วนในงานอวมงคล ใช้คำว่า ขออาราธนาสวดพระพุทธมนต์

(ปี 2551)ในพิธีทำบุญงานมงคล เจ้าภาพพึงจุดเทียนน้ำมนต์ เมื่อพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์สูตรใด? **ตอบ** มงคลสูตร ฯ

(ปี 2544) ในงานมงคลควรจุดเทียนน้ำมนต์เมื่อไร?

ตอบ เมื่อพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ ถึงมงคลสูตร ขึ้นต้นบทว่า อเสวนา จ พาลานํ

พิธีเวียนเทียนในวันสำคัญทางพุทธศาสนา (กุศลพิธี)

วันสำคัญทางศาสนา มี ๔ วัน (พิธีเวียนเทียนในวันสำคัญทางพุทธศาสนา)

๑.วันมาฆบูชา ขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๓ เป็นวันคล้ายวันที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์ในท่ามกลางพระอริยสงฆ์ จำนวน ๑,๒๕๐ องค์

๒.วันวิสาขบูชา ขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๖ เป็นวันคล้ายวันที่พระพุทธเจ้า ประสูติ ตรัสรู้ ปรินิพพาน

๓.วันอัฏฐมีบูชา แรม ๘ ค่ำเดือน ๖ เป็นวันคล้ายวันถวายพระเพลิงพระพุทธเจ้า

๔.วันอาสาฬหบูชา ขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๘ เป็นวันคล้ายวันที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนา

(ปี 2550) วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่นิยมประกอบพิธีกรรมมีการบูชาเป็นต้น ปีหนึ่ง ๆ มีวันอะไรบ้าง?

ตอบ วันวิสาขบูชา วันอัฏฐมีบูชา วันมาฆบูชา และวันอาสาฬหบูชา ฯ

(ปี 2550) การเดินเวียนเทียนรอบปูชนียสถานในวันสำคัญทางพระศาสนา เดินเวียนซ้ายหรือเดินเวียนขวา? เดินเวียนกี่รอบ? แต่ละรอบพึงปฏิบัติอย่างไร

ตอบ การเดินเวียนเทียนรอบสถานที่(ปูชนียสถาน) **เดินเวียนขวา** คือ เดินเวียนไปทางที่มือขวาของตน หันเข้าหาสถานที่ที่เวียนนั้น

เวียน ๓ รอบ พึงปฏิบัติอย่างนี้

รอบที่ ๑ พึงตั้งใจระลึกถึงพระพุทธคุณโดยนัยบท อิติปิ โส ภควา อรหํ ฯลฯ

รอบที่ ๒ พึงตั้งใจระลึกถึงพระธรรมคุณโดยนัยบท สฺวากฺขาโต ภควตา ธมฺโม ฯลฯ

รอบที่ ๓ พึงตั้งใจระลึกถึงพระสังฆคุณโดยนัยบท สุปฏิปนฺโ ภควโต สาวกสงฺโฆ ฯลฯ

(ปี 2548) วันอาสาฬหบูชา ตรงกับวันอะไรทางจันทรคติ? มีความสำคัญอย่างไร?

ตอบ ตรงกับวันเพ็ญเดือน ๘ ก่อนวันเข้าปุริมพรรษา ๑ วัน ฯ มีความสำคัญ เพราะเป็นวันที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนาโปรดพระปัญจวัคคีย์ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน แขวงเมืองพาราณสี ในปีที่ตรัสรู้ใหม่ และผลของการแสดงพระธรรมเทศนากัณฑ์นี้ เป็นเหตุให้พระโกณฑัญญะได้ดวงตาเห็นธรรม และทูลขอบรรพชาอุปสมบท เป็นพระอริยสงฆ์องค์แรกในพระพุทธศาสนา จึงเป็นวันที่มีรัตนะครบ ๓ บริบูรณ์ เรียกว่าพระรัตนตรัย ฯ

(ปี 2545) วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กำหนดไว้กี่วัน?มีวันอะไรบ้าง?

วันแรม ๘ ค่ำ เดือน ๖ เป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาอย่างไร?

ตอบ ๔ วัน มีวันวิสาขบูชา วันอัฏฐมีบูชา วันมาฆบูชา และวันอาสาฬหบูชา ฯ

เป็นวันอัฏฐมีบูชา คือวันคล้ายกับวันถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระ ฯ

อุโบสถ กับ ปกติอุโบสถ

(ปี 2548) อุโบสถ กับ ปกติอุโบสถ หมายถึงอะไร?

ตอบ อุโบสถ หมายถึง การเข้าจำ คือการจำศีล เป็นอุบายขัดเกลากิเลสอย่างหยาบให้เบาบาง เป็นทางแห่งความสงบระงับอันเป็นความสุขอย่างสูงสุดในพระพุทธศาสนา

ปกติอุโบสถ หมายถึง อุโบสถที่รักษากันในวันพระตามปกติเฉพาะวันหนึ่งคืนหนึ่งอย่างที่อุบาสกอุบาสิการักษาอยู่ปัจจุบัน

บทสวดต้องท่องไปสอบ

คำอาราธนาศีล ๕ (ออกปี 2555 และ 2551)

มยํ ภนฺเต วิสุํ วิสุํ รกฺขณตฺถาย ติสรเณน สห, ปญฺจ สีลานิ ยาจาม

ทุติยมฺปิ, มยํ ภนฺเต วิสุํ วิสุํ รกฺขณตฺถาย ติสรเณน สห, ปญฺจ สีลานิ ยาจาม

ตติยมฺปิ, มยฺ ภนฺเต วิสุํ วิสุํ รกฺขณตฺถาย ติสรเณน สห, ปญฺจ สีลานิ ยาจาม

คำอาราธนาพระปริตร (ออกปี 2557, 2554 , 2545)

วิปตฺติปฏิพาหาย สพฺพสมฺปตฺติสิทฺธิยา

สพฺพทุกฺขวินาสาย ปริตฺตํ พฺรูถ มงฺคลํ

วิปตฺติปฏิพาหาย สพฺพสมฺปตฺติสิทฺธิยา

สพฺพภยวินาสาย ปริตฺตํ พฺรูถ มงฺคลํ

วิปตฺติปฏิพาหาย สพฺพสมฺปตฺติสิทฺธิยา

สพฺพโรควินาสาย ปริตฺตํ พฺรูถ มงฺคลํ

คำสมาทานอุโบสถศีล (ออกปี 2552) => อยู่ในหมวดกุศลพิธี

๑.ปาณาติปาตา เวรมณีสิกฺขาปทํ สมาทิยามิ

๒.อทินฺนาทานา เวรมณีสิกฺขาปทํ สมาทิยามิ

๓.อพฺรหฺมจริยา เวรมณีสิกฺขาปทํ สมาทิยามิ

๔.มุสาวาทา เวรมณีสิกฺขาปทํ สมาทิยามิ

๕.สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณีสิกฺขาปทํ สมาทิยามิ

๖.วิกาลโภชนา เวรมณีสิกฺขาปทํ สมาทิยามิ

๗.นจฺจคีตวาทิตวิสูกทสฺสนา มาลาคนฺธวิเลปนธารณมณฺฑนวิภูสนฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทํ สมาทิยามิ

๘.อุจฺจาสยนมหาสยนา เวรมณี สิกฺขาปทํ สมาทิยามิ

(ปี 2552) อุโบสถศีล มีกี่ข้อ? ข้อที่ ๓ ว่าอย่างไร? การเข้าจำอุโบสถศีลนี้อยู่ในหมวดไหนของศาสนพิธี?

ตอบ มี ๘ ข้อ ฯ ข้อที่ ๓ ว่า อพฺรหฺมจริยา เวรมณี สิกฺขาปทํ สมาทิยามิ ฯ อยู่ในหมวดกุศลพิธี

การกรวดน้ำ(ปกิณกพิธี ปี 2549 ปี 2547 ปี 2543)

(ปี 2549 และ 2543) การกรวดน้ำมีวิธีทำอย่างไรบ้าง ? คำกรวดน้ำแบบย่อที่สุดว่าอย่างไร ?

ตอบ วิธีกรวดน้ำคือ เตรียมน้ำสะอาดใส่ไว้ในภาชนะที่ใส่น้ำกรวด พอพระสงฆ์เริ่มอนุโมทนาด้วยบทว่า **ยถา**... ก็เริ่มกรวดน้ำ เวลารินไม่ให้น้ำขาดสาย โดยตั้งใจนึกอุทิศส่วนบุญฯ

คำกรวดน้ำ แบบย่อว่า **อิทํ เม ญาตีนํ โหตุ** แปลว่า ขอบุญกุศลนี้ จงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้าเถิด (หรือ **สุขิตา โหนฺตุ ญาตโย** แปลว่า ขอญาติทั้งหลายจงเป็นสุขๆ เถิดๆ)

(ปี 2547) เพื่อปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักศาสนพิธี เจ้าภาพพึงกรวดน้ำและประนมมือรับพรตอนไหน?

ตอบ เมื่อพระสงฆ์เริ่มอนุโมทนาด้วยบทว่า ยถา วาริวหา ฯเปฯ เจ้าภาพพึงกรวดน้ำ ไม่ใช้นิ้วมือรอง เวลารินไม่ให้น้ำขาดสาย พอว่าบท สพฺพีติโย ฯเปฯ รินน้ำให้หมดแล้วประนมมือรับพรต่อไปจนจบ ฯ

(**คำลากลับบ้าน ปี** 2546) คำว่า หนฺททานิ มยํ ภนฺเต อาปุจฺฉาม พหุกิจฺจา มยํ พหุกรณียา ใครเป็นผู้กล่าว และกล่าวในโอกาสอะไร? ใครเป็นผู้กล่าวตอบคำนั้น และกล่าวว่าอย่างไร?

ตอบ อุบาสกอุบาสิกาผู้ไปฟังธรรมในวันธัมมัสสวนะเป็นผู้กล่าวในโอกาสลากลับบ้าน ฯ

พระสงฆ์กล่าว และกล่าวว่า ยสฺสทานิ ตุมฺเห กาลํ มญฺญถ ฯ

คำถวายสังฆทานพร้อมคำแปล (ปี 2543)

อิมานิ มยํ ภนฺเต, ภตฺตานิ, สปริวารานิ, ภิกฺขุสงฺฆสฺส, โอโณชยาม, สาธุโน ภนฺเต, ภิกฺขุสงฺโฆ, อิมานิ, ภตฺตานิ สปริวารานิ, ปฏิคฺคณฺหาตุ, อมฺหากํ, ทีฆรตฺตํ, หิตาย, สุขาย

แปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายซึ่งภัตตาหารกับของที่เป็นบริวาร ทั้งหลายเหล่านี้แด่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับซึ่งภัตตาหารกับของที่เป็นบริวารทั้งหลาย เหล่านี้เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญ